

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשע"א, 2011

מספר השאלון: 137,001203

ת נ " ד

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	—	קטע שלא נלמד	—	(4x3)	—	12 נקודות
פרק שני	—	נושא הגג: "מלכים ונביאים"	—	(16x2)	—	32 נקודות
פרק שלישי	—	נושא החובה: "עלילות הראשית"	—	(14x1)	—	14 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי הבחירה	—	(14x3)	—	<u>42 נקודות</u>
	—	סה"כ	—		—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
- הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמוחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – קטע שלא נלמד (12 נקודות)

קרא שמות, י"ד, 13-31.

- וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אֶל־תִּירְאוּ הֶתִּיצְבוּ י
וִרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר
רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם:
ה' יִלָּחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן: יד
וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה מִה־תִּצַּעַק אֵלַי דְּבַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וִיִּסְעוּ: וְאַתָּה הָרֹם אֶת־מִטְךָ וְנִטָּה אֶת־יָדְךָ עַל־הֵם וּבִקְעָהוּ טו
וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבֹשָׁה: וְאִנִּי הִנֵּנִי מַחֲזִיק אֶת־ זי
לֵב מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וַאֲפָבְדָה בַּפְּרָעָה וּבְכָל־חִילוֹ
בִּרְכָבוֹ וּבַפָּרָשָׁיו: וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי ה' בַּהֲפֹכֵדִי בַּפְּרָעָה יח
בִּרְכָבוֹ וּבַפָּרָשָׁיו: וַיִּסַּע מֶלֶאֶךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֶה יט
יִשְׂרָאֵל וְלֹךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עִמּוֹד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד
מֵאַחֲרֵיהֶם: וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֶה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֶה יִשְׂרָאֵל כ
וַיְהִי הָעֲנָן וַהֲחֹשֶׁךְ וַיֹּאד אֶת־הַלֵּילָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה
כָּל־הַלֵּילָה: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ ה' וְאֶת־ כא
הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עָזָה כָּל־הַלֵּילָה וַיִּשָּׁם אֶת־הַיָּם לַחֲרֹבָה
וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם: וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבֹשָׁה וְהַמַּיִם כב
לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינֵם וּמִשְׁמָאלָם: וַיִּרְדּוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כג
כָּל סוֹס פָּרָעָה רָכָבוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תוֹךְ הַיָּם: וַיְהִי בַּאֲשֻׁמֹּת כד
הַבֶּקֶר וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל־מַחֲנֶה מִצְרַיִם בַּעֲמֹד אֵשׁ וַעֲנָן
וַיִּהְיֶה אֵת מַחֲנֶה מִצְרַיִם: וַיִּסַּר אֶת אֶפֶן מִרְכַּבְתָּיו וַיִּנְהַגְהוּ כה
בְּכַבְדָּת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי ה' נִלָּחֵם
לָהֶם בַּמִּצְרַיִם:
וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה נִטָּה אֶת־יָדְךָ עַל־הֵם וַיִּשְׁבוּ הַמַּיִם כו
עַל־מִצְרַיִם עַל־רָכָבוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם כז
וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֶּקֶר לְאִיתָנוּ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיִּנְעֹר
ה' אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם: וַיִּשְׁבוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ אֶת־הָרָכָב כח
וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכָל חֵיל פָּרָעָה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־
נִשְׁאָר בָּהֶם עַד־אַחַד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִּיבֹשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם כט
וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינֵם וּמִשְׁמָאלָם: וַיִּשְׁעַ ה' בַּיּוֹם הַהוּא ל
אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־
שַׁפַּת הַיָּם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לא
בַּמִּצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־ה' וַיֹּאמְנוּ בְּה' וּבַמֶּלֶךְ עַבְדּוֹ:

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 1 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 2-4 (לכל שאלה – 4 נקודות).

ענה על שאלה 1 (חובה).

1. קרא פסוקים 16-17, 21-23, 26-28 בקטע שלפניך.

על פי פסוקים אלה, תאר כיצד חולל ה' את נס בקיעת ים סוף, העברת בני ישראל בחרבה והטבעת המצרים.
בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שתיים מהשאלות 2-4.

2. על פי פסוקים 19-20 שלפניך, הסבר איזה תפקיד מילא "עמוד הענן" בעת התרחשות הנס בים סוף. בסס את דבריך על הכתוב.

3. לפי פסוק 14, משה אומר לעם: "ה' נלחם לכם".
לפי פסוק 25, המצרים אומרים: "אנוסה מפני ישראל כי ה' נלחם להם במצרים".
מה גרם למצרים להבין ש"ה' נלחם להם [=לישראל] במצרים"?
בסס את דבריך על הכתוב.

4. קרא פסוקים 13, 30-31 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה חוזרים השורש ר-א-ה והשורש י-ר-א.
הסבר את הקשר התוכני בין המסופר באמצעות השורש ר-א-ה ובין המסופר באמצעות השורש י-ר-א בתחילת הקטע ובסופו.

פרק שני – נושא הגג: "מלכים ונביאים" (32 נקודות)

ענה על שתי שאלות: על אחת מהשאלות 5-6, ועל אחת מהשאלות 7-8.

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

(לכל סעיף – 8 נקודות; סה"כ – 16 נקודות לשאלה)

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. קרא מלכים א, ח', 1-13.

- אז יקהל שלמה את-זקני ישראל את- א כל-ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל-המלך שלמה ירושלם להעלות את-ארון ברית-ה' מעיר דוד היא ציון: ויקהלו אל-המלך שלמה כל-איש ישראל בירח האתנים בחג הוא החדש השביעי: ויבאו כל זקני ישראל וישאו הכהנים את-הארון: ויעלו את-ארון ה' ואת-אהל מועד ואת-כל-כלי הקדש אשר באהל ויעלו אתם הכהנים והלויים: והמלך שלמה וכל-עדת ישראל הנועדים עליו אתו לפני הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא יספרו ולא ימנו מרב: ויבאו הכהנים את-ארון ברית-ה' אל-מקומו אל-דביר הבית אל-קדש הקדשים אל-תחת כנפי הכרובים: כי הכרובים פדשים כנפים אל-מקום הארון ויסכו הכרובים על-הארון ועל-בדיו מלמעלה: ויארכו הבדים ויראו ראשי הבדים מן-הקדש על-פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה: אין בארון רק שני לחות האבנים אשר הנח שם משה בחדב אשר כרת ה' עם-בני ישראל בצאתם מארץ מצרים: ויהי בצאת הכהנים מן-הקדש והענן מלא את-בית ה': ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי-מלא כבוד-ה' את-בית ה': אז אמר שלמה ה' אמר לשכן בערפל: בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים: »

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 1-5.

(1) בפרטי הסיפור שבפסוקים אלה בולטת ההגזמה.

הבא מן הקטע דוגמה אחת להגזמה, הסבר אותה, וציין את מטרת ההגזמה.
(5 נקודות)

(2) "בְּיָרַח הָאֶתָּנִים בחג הוא החדש השביעי" (פסוק 2).

מהו "החג" הנזכר בפסוק, וכיצד מכונה בימינו "ירח אתנים" שהוא
"החדש השביעי"? (3 נקודות)

ב. קרא פסוקים 6-9 בקטע שלפניך.

(1) קרא גם **בראשית**, ג', 24.

משני הכתובים האלה אפשר להסיק מהו תפקיד הכרובים.

ציין מהו תפקיד הכרובים בכל אחד מן הכתובים. (4 נקודות)

(2) הסבר את הקשר בין השם "ארון ברית ה' " (פסוק 6) ובין העובדה שבארון

נמצאים "רק שני לחות האבנים אשר הִנֵּחַ שם משה" (פסוק 9).

(4 נקודות)

ג. "מכון לשבתך עולמים" (פסוק 13).

(1) איזה קושי תאולוגי (=דתי-אמוני) מתעורר מדברים אלה? (4 נקודות)

(2) קרא את פירוש רלב"ג שלפניך:

"אמר על צד המשל, להתמדת הִקְאֹת... השם יתברך בבית המקדש יותר ממה

שיתראה בשאר המקומות..."

הסבר את הפתרון שמציע רלב"ג לקושי שציינת בסעיף ג (1). (4 נקודות)

6. קרא מלכים ב, י"ז, 22-33.

- כב וילכו בני ישראל בכל-חטאות ירבעם אשר עשה לא-סרו ממנה: עד אשר-הסיר ה' את-ישראל מעל פניו כאשר דבר ביד כל-עבדיו הנביאים וגל ישראל מעל אדמתו אשרה עד היום הזה: ויבא מלך-אשור מבבל ומכוּתָה ומעוּא ומחמת וספרוים וישב בערי שמרון תחת בני ישראל וירשו את-שמרון וישבו בעריה: ויהי בתחלת שבתם שם לא יראו את-ה' וישלח ה' בהם את-האריות ויהיו הדגים בהם: ויאמרו למלך אשור לאמד הגוים אשר הגלית ותושב בערי שמרון לא ידעו את-משפט אלהי הארץ וישלח-בם את-האריות והנם ממיתים אותם כאשר אינם ידעים את-משפט אלהי הארץ: ויצו מלך-אשור לאמד הליכו שמה אחד מהכהנים אשר הגליתם משם וילכו וישבו שם וידם את-משפט אלהי הארץ: ויבא אחד מהכהנים אשר הגלו משמרון וישב בבית-אל ויהי מורה אתם איך ייראו את-ה': ויהיו עשים גוי גוי אלהיו ויניחו בבית הבמות אשר עשו השמרנים גוי גוי בעריהם אשר הם יושבים שם: ואנשי בבל עשו את-ספות בנות ואנשי-כות עשו את-נרגל ואנשי חמת עשו את-אשימא: והעוים עשו נבחז ואת-תרתק והספרוים שרפים את-בניהם באש לאדרמלך וענמלך אלה ספרים: ויהיו יראים את-ה' ויעשו להם מקצותם פהני במות ויהיו עשים להם בבית הבמות: את-ה' היו יראים ואת-אלהיהם היו עבדים כמשפט הגוים אשר-הגלו אתם משם:

ומספרוים

ספרוים

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. (1) קרא פסוקים 23-24 בקטע שלפניך.

מהי שיטת ההגליה שנקטה אשור, לפי המתואר בפסוקים אלה? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) מה יכולה להיות הסיבה לשימוש בשיטת הגליה זו? (4 נקודות)

ב. (1) קרא פסוק 22 ופסוק 32 בקטע שלפניך וגם **מלכים א**, י"ב, 31.

(1) **במלכים א**, י"ב, 31 מתוארים שני מעשים שעשה ירבעם.

מה הם שני המעשים שעשה ירבעם? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) **במלכים ב**, י"ז, 32 מתוארים מעשים דומים למעשים שב**מלכים א**, י"ב, 31.

הסבר על מה רומז הסופר המקראי ב**מלכים ב**, י"ז, 32, באמצעות תיאור

המעשים הדומים בשני הקטעים. (4 נקודות)

ג. (1) קרא פסוקים 24-33 בקטע שלפניך.

מהי ההשקפה הדתית-אמונית הבאה לידי ביטוי בכינוי "אלהי הארץ" (פסוקים 26-27)? (3 נקודות)

(2) מה גרם ליושבי שִׁמְרוֹן ללמוד את "משפט אלהי הארץ", וכיצד הם עשו זאת?

(5 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 7-8.

7. קרא ירמיה, כ"ב, 10-27.

אֶל־תִּבְכּוּ לָמַת וְאֶל־תִּגְדּוּ י
לוּ בָכּוּ בָכּוּ לְהֵלֶךְ כִּי לֹא יָשׁוּב עוֹד וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ
מוֹלַדְתּוֹ: כִּי־כֹה אָמַר־ה' אֶל־שָׁלֹם בֶּן־י
יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הַמֶּלֶךְ תַּחַת יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו אֲשֶׁר יֵצֵא מִן־
הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא־יָשׁוּב שָׁם עוֹד: כִּי בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלוּ אֹתוֹ י
שָׁם יָמוּת וְאֶת־הָאֶרֶץ הַזֹּאת לֹא־יִרְאֶה עוֹד: הוּא י
בָנָה בֵּיתוֹ בְּלֹא־צֶדֶק וְעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בְּרִיעָהּ יַעֲבֹד חָנָם
וּפְעָלוֹ לֹא יִתֵּן־לוֹ: הָאֹמֶר אֲבָנָה־לִּי בֵּית מְדוֹת וְעֲלִיּוֹת י
מְרוֹחִים וְקִרְעַל לֹחֲלוֹ וְסִפּוֹן בְּאֶרְזוֹ וּמִשׁוֹחַ בְּשֹׁשֶׁר: הַתִּמְלֹךְ ט
כִּי אַתָּה מִתְחַדָּה בְּאֶרְזוֹ אֲבִיךָ הֲלוֹא אָכַל וּשְׂתָה וַעֲשָׂה
מִשְׁפָּט וְצִדְקָה אִם טוֹב לוֹ: דִּן דִּין־עָנִי וְאֲבִיּוֹן אִם טוֹב הֲלֹא־ ט
הִיא הַדַּעַת אֹתִי נֹאֵם־ה': כִּי אֵין עֵינֶיךָ וּלְבָבְךָ כִּי אִם־ י
עַל־בְּצַעַךְ וְעַל דֶּס־הִנְקִי לִשְׁפוֹךְ וְעַל־הַעֲשֹׁק וְעַל־הַמְרוֹצָה
לַעֲשׂוֹת: לָכֵן כֹּה־אָמַר ה' אֶל־יְהוֹיָקִים בֶּן־י
יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אָחִי וְהוּא אֲחֹת לֹא־
יִסְפְּדוּ לוֹ הוּא אֲדוֹן וְהוּא הָדָה: קְבוּרַת חֲמוּר יִקְבֹּר סָחוֹב ט
וְהַשֹּׁלֶךְ מֵהִלָּאָה לְשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם: עַל־הַלְבָּנוֹן כ
וְצַעֲקִי וּבִבְשׁוֹן תִּגִּי קוֹלְךָ וְצַעֲקִי מֵעֲבָדִים כִּי נִשְׁבְּרוּ כָל־
מֵאֲהֵבֶיךָ: דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ בְּשִׁלּוֹתֶיךָ אָמַרְתָּ לֹא אֲשָׁמַע זֶה כ
דַּרְכְּךָ מִנְּעוּרֶיךָ כִּי לֹא־שָׁמַעַת בְּקוֹלִי: כָּל־רַעֲיֶיךָ תִּרְעָה־רוּחַ כ
וּמֵאֲהֵבֶיךָ בְּשָׁבִי יִלְכוּ כִּי אִם תִּבְשָׁל וְנִכְלַמְתָּ מִכָּל רַעֲתֶךָ:
יִשְׁבַּתִּי בַּלְבָּנוֹן מִקְנָתִי בְּאֶרְזִים מֵהַנְּחֻנָּה בְּבֹא־לְךָ חֲבָלִים כ
חֵל בִּילְדָה: חִי־אַנִּי נֹאֵם־ה': כִּי אִם־יְהִיָּה כִּנְיָהּ בֶּן־כ
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה חוֹתֵם עַל־יָד יְמִינִי כִּי מִשָּׁם אֶתְקַנֶּךָ:
וְנִתְּתִיךָ בְּיַד מִבְּקָשִׁי נִפְשֶׁךָ וּבְיַד אֲשֶׁר־אַתָּה יָגוּר מִפְּנֵיהֶם כ
וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד הַכַּשְׂדִּים: וְהִטַּלְתִּי אֹתְךָ ו
וְאֶת־אֹמֶךָ אֲשֶׁר יִלְדָּתְךָ עַל הָאֶרֶץ אַחֲרָת אֲשֶׁר לֹא־יִלְדָּתָם
שָׁם וְשָׁם תָּמוּתוּ: וְעַל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר הֵם מִנְּשָׂאִים אֶת־נַפְשָׁם כ
לְשׁוֹב שָׁם שְׁמָה לֹא יָשׁוּבוּ:

יְשַׁבְתָּ | מִקְנָתִי

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. בקטע שלפניך יש נבואות המכוונות למלכי יהודה, ובהן הנביא מנבא להם גלות או יחס משפיל לאחר מותם.

(1) לאילו ממלכי יהודה הנביא מנבא עונש גלות, ומה יהיה גורלם בגלות? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) מי מבין המלכים ייענש ביחס משפיל לאחר מותו? ציין שני מאפיינים של יחס משפיל זה, והסבר אותם. בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

ב. קרא פסוקים 13-17 בקטע שלפניך.

י' הופמן כתב: "יהויקים נהג בדיוק ההפך מהנדרש ממלך ביהודה". ("ירמיה", **מקרא לישראל**)

(1) הסבר, על פי פסוקים 13-17, איזו התנהגות נדרשת ממלך יהודה. בסס את דבריך על שתי דרישות המוזכרות בכתוב. (4 נקודות)

(2) על פי פסוקים 13-17, כיצד מתנהג יהויקים ההפך מן הנדרש ממלך יהודה? הסבר ובסס את דבריך על שניים ממעשיו המוזכרים בכתוב. (4 נקודות)

ג. קרא פסוקים 24-27 בקטע שלפניך.

פסוקים אלה עוסקים בגורלו של יהויכין.

(1) בפסוק 24 מובא דימוי.

מהו הדימוי, מה הוא מסמל, וכיצד הוא מתקשר לגורלו של יהויכין?

(4 נקודות)

(2) הנבואה בפסוקים 24-27 מתייחסת לאירוע היסטורי שאכן קרה.

מהו האירוע, ומתי הוא אירע? (4 נקודות)

8. קרא תהלים, קכ"ב.

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שִׁמְחָתִי בְּאֵמְרִים לִי בֵּית הָהָר נֶלְךְ:
 ב עֲמֻדֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בְּשַׁעְרֵיךָ יְרוּשָׁלַם: יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר
 ד שְׁחַבְרָה-לָהּ יַחְדּוֹ: שָׁשָׂם עָלָיו שְׁבָטִים שְׁבָטֵי-יָהּ עֲדוֹת
 ה לְיִשְׂרָאֵל לְהַדּוֹת לְשֵׁם הָהָר: כִּי שָׁמָּה יוֹשְׁבוּ כְּסֵאוֹת
 ו לְמִשְׁפַּט כְּסֵאוֹת לְבֵית דָּוִד: שְׁאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלִי
 ח אֹהֲבֶיךָ: יְהִי-שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אֲחִי
 ט וְרַעֲי אֲדַבְרָה-נָא שְׁלוֹם בְּךָ: לְמַעַן בֵּית-הָהָר אֱלֹהֵינוּ
 אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. (1) המזמור שלפניך מכונה "שיר המעלות".

ציין שני פירושים למושג "שיר המעלות", והסבר איזה פירוש מתאים למזמור קכ"ב שלפניך. בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

(2) הסבר את הביטוי "כְּעִיר שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדּוֹ" (פסוק 3). (3 נקודות)

ב. במזמור זה באה לידי ביטוי חשיבותה של ירושלים בתחומים שונים.

על פי המזמור, ציין שני תחומים, והסבר את חשיבותה של ירושלים בכל אחד מהם. בסס את דבריך על הכתוב.

ג. (1) יש הטוענים שמזמור זה מבטא את אחדות העם.

בסס טענה זו על ראיה אחת מהמזמור, והסבר את הראיה. (4 נקודות)

(2) קרא פסוקים 6-7.

בפסוקים אלה יש תפילה לשלום ירושלים.

יש הטוענים ששלום ירושלים תלוי בשלווה פנימית בקרב אוהבי ירושלים. בסס טענה זו על הכתוב. (4 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 12.

פרק שלישי – נושא החובה: "עלילות הראשית" (14 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 9-10.

9. קרא בראשית, א', 19-14; תהלים, ק"ד, 19-24.

בראשית, א', 19-14

י' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם
טו וּבֵין הַלַּיְלָה וַהֲיֹ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וְלַיִמִּים וְשָׁנִים: וַהֲיֹ
טז לְמְאֹרֶת בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן: וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת
הַיּוֹם וְאֶת־הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:
יז וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ: וְלַמַּשָּׁל
יח בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים
יט כִּי־טוֹב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רִבְעִי:

תהלים, ק"ד, 19-24

י' עֲשֵׂה יְרַח לְמוֹעֲדִים שֶׁשֶׁשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: תִּשֶׁת־
כא חֹשֶׁךְ וַיְהִי לַיְלָה בּוֹ־תִרְמָשׁ כָּל־חֵיתוֹ־יָעַר: הַכִּפְּרִים שֹׁאֲגִים
כב לְטָרֶף וּלְבִקֵּשׁ מֵאֵל אֲכָלִם: תִּזְרַח הַשֶּׁשׁ יֶאֱסֹפוּ וְאֵל־
כג מְעֹנָתָם יִרְבְּצוּן: יֵצֵא אָדָם לַפְּעָלוֹ וּלְעַבְדָּתוֹ עֲדִי־עֶרֶב: מִה־
רְבוֹ מַעֲשֵׂיךָ וְהֵ־כֹלֵם בַּחֲכֻמָּה עֲשִׂיתָ מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ:

א. בשני הקטעים שלפניך נזכרת בריאת המאורות.

ציין שתי נקודות דמיון בתפקיד המאורות על פי שני הקטעים. (4 נקודות)

ב. קרא את הקטע **מתהלים**, ק"ד שלפניך.

(1) הסבר את דברי המשורר בפסוק 24. (4 נקודות)

(2) הסבר כיצד תיאור הלילה והיום בפסוקים 20-23 יכול לבסס את דברי המשורר

בפסוק 24. (6 נקודות)

10. קרא בראשית, ט', 1, 18-29; עלילות גלגמש, לוח אחד-עשר, שורות 197-204.

בראשית, ט', 1

א וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ וְאֶת-בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם
פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ:

בראשית, ט', 18-29

יח וַיְהִיו בְּנֵי-נֹחַ הַיָּצְאִים מִן-הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וְיָפֶת וְחָם הוּא אָבִי
יט כְּנַעַן: שְׁלֹשָׁה אֱלֹהֵי בְנֵי-נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל-הָאָרֶץ: וַיַּחַל
כא נֹחַ אִישׁ הָאָדָמָה וַיֵּטֶע כָּרִם: וַיֵּשֶׁב מִן-הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְּגַל
כב בַּתּוֹךְ אֹהֲלָה: וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנַעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לְשֹׁנֵי-
כג אָחָיו בַּחוּץ: וַיִּקַּח שָׁם וַיַּפֵּת אֶת-הַשְּׂמֵלָה וַיִּשְׂימוּ עַל-שִׁכְמָם
שְׂמֵיָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיִת וַיַּכְסּוּ אֶת עֶרְוַת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָיִת
ד וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ: וַיִּקְרָא נֹחַ מֵיֵינוּ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר-
ה עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן: וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה
ה לאָחָיו: וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי שָׁם וַיְהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ: ו
ו יָפֶת אֱלֹהִים לְיֹפֶת וַיִּשְׁכֵּן בְּאַהֲלֵי-שָׁם וַיְהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ: ו
ז וַיַּחֲזִיג נֹחַ אֶת-הַמִּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה: וַיְהִי
ח כָּל-יְמֵי-נֹחַ תִּשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת:

עלילות גלגמש, לוח אחד-עשר, שורות 197-204

עֲלָה אֲנָלֵל אֶל לֵב הַסְפִינָה,
וַיֵּאָחֶז בִּידֵי וַיַּעֲלֵנִי [גם] אֲנִי.
הָעֲלָה וַיְבָרֶךְ אֶת אֲשֵׁתִי לְצַדִּי,
נָגַע בְּמִצְחוֹנִי, וְהוּא נָצַב בִּינוֹתֵינוּ, וַיְבָרְכֵנוּ:
"לִפְנֵים הִיָּה אֶתְנַפְשָׁתִּים אָדָם,
וַעֲתָה אֶתְנַפְשָׁתִּים וְאֲשֶׁתוֹ לוֹ יִהְיוּ כְמוֹנוֹ — אֱלִים:
לוֹ נֶשֶׁב אֶתְנַפְשָׁתִּים בְּמִרְחָקִים, בְּפִי הַנְּהֻרֹת!"
לְקַחוּנִי וּבְמִרְחָקִים, בְּפִי הַנְּהֻרֹת, הוֹשִׁיבוּנִי.

- א. (1) קרא **בראשית**, ט', פסוקים 1, 28-29 ואת הקטע **מעלילות גלגמש** שלפניך.
- ציין נקודות דמיון אחת והבדל אחד בין התיאור בפסוקים אלה מ**בראשית** ובין התיאור בקטע **מעלילות גלגמש** בנוגע לקורות הניצולים אחרי המבול. בסס את דבריך על הכתובים. (4 נקודות)
- (2) ההבדל בין שני הכתובים שלפניך מלמד על תפיסת יסוד בתנ"ך, הבאה לידי ביטוי גם ב**בראשית**, ג', 22-24. הסבר את התפיסה. (3 נקודות)
- ב. קרא **בראשית**, ט', 20-27.
- (1) מהו החטא של חם? הבא הסבר אחד. (3 נקודות)
- (2) חם חָטָא, אבל במקום לקלל את חם קילל נֹחַ את כנען.
- הבא הסבר אחד לאי־התאמה זו בין החוטא לבין המקולל. (4 נקודות)

פרק רביעי – נושאי הבחירה (42 נקודות)

בפרק זה חמישה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות (שאלות 11-20).
עליך לבחור בשלושת הנושאים שלמדת, ולענות על שאלה אחת מכל נושא שבחרת.
(סה"כ – שלוש שאלות; לכל שאלה – 14 נקודות)

נושא בחירה: "חורבן, גלות וגאולה"

ענה על אחת מהשאלות 11-12.

11. קרא מלכים ב, כ"ה, 10-1; זכריה, ח', 13-19.

מלכים ב, כ"ה, 10-1

א ויהי בשנת התשיעית למלכו בחדש
העשירי בעשור לחדש בא נבכדנאצר מלך-בבל הוא וכל-
ב חילו על-ירושלם ויחן עליה ויבנו עליה דיק סביב: ותבא
ג העיר במצור עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו: בתשעה
ד לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא-היה לחם לעם הארץ: ותבקע
העיר וכל-אנשי המלחמה הלילה דרך שער בין החמתיים
אשר על-גן המלך ובשדים על-העיר סביב וילך דרך
הערבה: וירדפו חיל-בשדים אחר המלך וישגו אתו בערבות
ו ירחו וכל-חילו נפצו מעליו: ויתפשו את-המלך ויעלו אתו
ז אל-מלך בבל רבלתה וידברו אתו משפט: ואת-בני צדקיהו
שחטו לעיניו ואת-עיני צדקיהו עוד ויאסרוהו בנחשתים
ח ויבאהו בבל: ובחדש החמישי בשבעה לחדש
היא שנת תשע-עשרה שנה למלך נבכדנאצר מלך-בבל
ט בא נבוזראדן רב-טבחים עבד מלך-בבל ירושלם: וישרף
את-בית ה' ואת-בית המלך ואת כל-בתי ירושלם ואת-
י כל-בית גדול שרף באש: ואת-חומות ירושלם סביב נתצו
כל-חיל בשדים אשר רב-טבחים:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

זכריה, ח', 13-19

וְהָיָה יִג
כַּאֲשֶׁר הָיִיתֶם קָלִלָה בְּגוֹיִם בֵּית יְהוּדָה וּבֵית יִשְׂרָאֵל
בֶּן אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְהָיִיתֶם בְּרֻכָּה אֶל-תִּירָאוֹ תַחֲזִקְנָה יד
יְדִיכֶם: כִּי כֹה אָמַר ה' עֲבֹאוֹת כַּאֲשֶׁר
זָמַמְתִּי לַהֲרֹעַ לָכֶם בְּהַקְצִיף אֲבֹתֵיכֶם אֲנִי אָמַר ה' עֲבֹאוֹת
וְלֹא נִחַמְתִּי: כִּן שָׁבַתִּי וְזָמַמְתִּי בְּיָמַי הָאֵלֶּה לְהִיטִיב אֶת-ט
יְרוּשָׁלַם וְאֶת-בֵּית יְהוּדָה אֶל-תִּירָאוֹ: אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר ט
תַּעֲשׂוּ דְבָרוֹ אֲמַת אִישׁ אֶת-רַעְיוֹהוּ אֲמַת וּמִשְׁפַּט שְׁלוֹם שְׁפֹטוֹ
בְּשַׁעְרֵיכֶם: וְאִישׁ וְאֶת-רַעְיָתָהּ וְרַעְיוֹהוּ אֶל-תַּחֲשֹׁבוּ בְּלִבְבְּכֶם ז
וּשְׁבַעְתִּי שֶׁקֹּר אֶל-תֹּאחֲבֹהוּ כִּי אֶת-כָּל-אֵלֶּה אֲשֶׁר שָׁנְאֹתִי נֹאס-
ה': וְהָיָה דְבַר-ה' עֲבֹאוֹת אֵלַי לֵאמֹר: כֹּה ט
אָמַר ה' עֲבֹאוֹת צוֹם הַרְבִּיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי
וְצוֹם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית-יְהוּדָה לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׁמְחָה וּלְמַעֲרִים
טוֹבִים וְהָאֲמַת וְהַשְׁלוֹם אֲהָבוּ:

א. קרא את הקטע ממלכים ב שלפניך, וזכריה, ח', 18-19.

הנביא זכריה מזכיר בפסוקים 18-19 צומות שנקבעו בעקבות האירועים המתוארים בקטע ממלכים ב שלפניך.

ציין שניים מהצומות שזכריה מזכיר, והסבר בעקבות איזה אירוע, הנזכר בקטע ממלכים ב, כ"ה, 1-10 נקבע כל אחד מהם. (6 נקודות)

ב. קרא זכריה, ח', 13-15.

(1) בפסוקים אלה חוזרת פעמיים תבנית של השוואה ניגודית "כאשר... כן", ואף המילה "זיממתי" חוזרת פעמיים.

מהי ההבטחה המובעת באמצעות השימוש החוזר בהשוואה הניגודית ובמילה "זיממתי"? בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(2) גם על הצומות המוזכרים בזכריה, ח', 18-19 תחול ההבטחה שצינת בסעיף ב (1).

הסבר ובסס קביעה זו על הכתוב. (2 נקודות)

12. קרא יחזקאל, ל"ז, 21-28; ישעיה, מ', 9-11.

יחזקאל, ל"ז, 21-28

וְדַבֵּר
כא אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִלְכוּ־שָׁם וְקִבַּצְתִּי אֹתָם מִסָּבִיב וְהִבֵּאתִי
כב אוֹתָם אֶל־אֲדֻמַּתָּם: וְעָשִׂיתִי אִתָּם לָגוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ בְּהִירֵי
יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ וְלֹא יִהְיֶה־עוֹד לְשֵׁנִי יְהוֹיָכִן
ג גּוֹיִם וְלֹא יִחָצוּ עוֹד לְשָׁנִי מִמַּלְכוּת עוֹד: וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד
בְּגוּלֵיהֶם וּבִשְׁקוּצֵיהֶם וּבְכָל פְּשָׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי אֹתָם מִכָּל
מוֹשְׁבֵיתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ בָּהֶם וְטָהַרְתִּי אוֹתָם וְהִיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי
כד אֶהְיֶה לָּהֶם לֵאלֹהִים: וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרוּעָה אֶחָד
כה יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטִי יֵלְכוּ וְחֻקוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אוֹתָם: וְיֵשְׁבוּ
עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדִּי לִיעֲקֹב אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ־בָּהּ אֲבוֹתֵיכֶם
וְיֵשְׁבוּ עָלֶיהָ הֵמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵיהֶם עַד־עוֹלָם וְדָוִד עַבְדִּי
כו נָשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם: וְכִרְתִּי לָהֶם בְּרִית שְׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה
אוֹתָם וְנָתַתִּים וְהִרְפִּיתִי אוֹתָם וְנָתַתִּי אֶת־מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם
כז לְעוֹלָם: וְהִיא מִשְׁכְּנִי עֲלֵיהֶם וְהִיטִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ
כח לִי לְעָם: וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי ה' מְקַדֵּשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהִיּוֹת
מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם:

ישעיה, מ', 9-11

ט עַל־הַר־גְּבוּהַ עֲלִי־לָךְ מִבְּשַׂרְת צִיּוֹן
הַרִימִי בִפְנֵי קוֹלְךָ מִבְּשַׂרְת יְרוּשָׁלַם הַרִימִי אֶל־תִּירְאִי
י אֲמַרְנִי לַעֲרֵי יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם: הִנֵּה אֲדֹנָי ה' בַּחֲזֶק
יבּוֹא וְזָרְעוּ מִשְׁלָה לּוֹ הִנֵּה שָׁכְרוּ אֹתוֹ וּפְעַלְתּוֹ לִפְנֵי:
יא כָּרְעָה עֲדָרוֹ יִרְעָה בִּזְרָעוֹ יִקְבֹּץ טְלָאִים וּבַחֲקוֹן יִשָּׂא עֲלוֹת
יִנְהַל:

- א.** בשני הקטעים שלפניך יש נבואות נחמה לעם ישראל בגולה.
מהי נבואת הנחמה, החוזרת אצל שני הנביאים? הסבר אותה בכל כתוב, בהקשרה.
(6 נקודות)
- ב.** קרא יחזקאל, ל"ז, 21-28.
(1) המילה "אחד" חוזרת בקטע שלוש פעמים, לשם הדגשה.
איזה רעיון מדגישה החזרה על המילה "אחד"? הסבר ובסס את דבריך על הכתוב.
(4 נקודות)
- (2) בפסוקים 26-28 בקטע נזכר המקדש.
הסבר את הרעיון המודגש באמצעות קיום "מקדשי בתוכם לעולם".
בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

נושא בחירה: "אדם וגורלו בספרות החכמה"

ענה על אחת מהשאלות 13-14.

13. קרא משלי, א', 1-7; איוב, כ"ח, 12-28.

משלי, א', 1-7

א מְשָׁלִי שְׁלֹמֹה בֶן-דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: לְדַעַת חֲכָמָה וּמוֹסֵר
 ב לְהִבִּין אֲמָרֵי בִינָה: לְקַחַת מוֹסֵר הַשֶּׁבֶל צָדֵק וּמִשְׁפָּט
 ג וּמִשְׁרִים: לְתֵת לַפְתָּאִים עֲרֻמָּה לְנֹעַר דַּעַת וּמִזְמָה: יִשְׁמַע
 ד חָכֵם וַיֹּסֶף לָקַח וְנִבְּזוּ תַחְבּוּלוֹת יָקֵנָה: לְהִבִּין מִשָּׁל וּמְלִיצָה
 ה דְּבָרֵי חֲכָמִים וַחֲיִידָתָם: יֵרָאֶת ה' רֹאשִׁית דַּעַת חֲכָמָה
 וּמוֹסֵר אֲוִילִים בָּזוּ:

איוב, כ"ח, 12-28

א וְהַחֲכָמָה מֵאֵינן תִּמְצָא
 ב וְאִי זֶה מְקוֹם בִּינָה: לֹא-יִדְעַע אָנוּשׁ עֲרֻכָּה וְלֹא תִמְצָא
 ג בְּאֶרֶץ חַיִּים: תִּהְיוּ אָמַר לֹא בִי-הִיא וַיִּס אָמַר אֵין
 ד עֲמָדִי: לֹא-יִתֵּן סִגּוֹר תַּחְתֶּיהָ וְלֹא יִשְׁקַל כֶּסֶף מַחִירָה: לֹא-
 ה תִּסְלֶה בְּכַתֶּם אוֹפִיר בְּשֹׁהֶם יָקָר וְסָפִיר: לֹא-יַעֲרֹכְנָה זָהָב
 וּזְכוּכִית וּתְמוֹרֶתָה כְּלִי-פֶזֶז: רָאמוֹת וּגְבִישׁ לֹא יִזְכֹּר וּמִשְׁךְ
 ו חֲכָמָה מִפְּנִינִים: לֹא-יַעֲרֹכְנָה פִּטְדַת-כּוֹשׁ בְּכַתֶּם טָהוֹר לֹא
 ט תִּסְלֶה: וְהַחֲכָמָה מֵאֵינן תִּבּוֹא וְאִי זֶה מְקוֹם
 י בִּינָה: וְנַעֲלָמָה מַעֲיִנִי כָּל-חֵי וּמַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה: אֲבָדוֹן
 יא וּמוֹת אָמְרוּ בְּאֲזִינוֹ שָׁמַעְנוּ שָׁמַעָה: אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה
 יב וְהוּא יָדַע אֶת-מְקוֹמָהּ: בִּי-הוּא לְקִצּוֹת-הָאָרֶץ יָבִיט תַּחַת
 יג כָּל-הַשָּׁמַיִם יִרְאֶה: לַעֲשׂוֹת לְרוּחַ מִשְׁקַל וּמִים תִּבֶּן בְּמִדָּה:
 יד בַּעֲשֻׁתוֹ לְמִטֵּר חֶק וְדֶרֶךְ לַחֲיִי קִלּוֹת: אֵין רֹאֶה וַיִּסְפְּרָה
 טו הַכִּינִיָּה וּגְסִחֲקָרָה: וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יֵרָאֶת אֲדָנִי הִיא חֲכָמָה
 טז וְסוֹר מִרַע בִּינָה:

בשני הקטעים שלפניך נזכרת "חכמה".

בקטע ממשלי מדובר בחכמה אנושית ובקטע מאיוב מדובר בחכמה אלוהית.

א. (1) ציין והסבר שתי דרכים להשגת החכמה האנושית על פי משלי, א', 1-7.

(6 נקודות)

(2) ציין והסבר מאפיין אחד של החכמה האלוהית על פי הקטע באיוב כ"ח, 12-27.

(4 נקודות)

ב. על רקע תיאור החכמה האלוהית בקטע שלפניך מאיוב, הסבר את דברי אלוהים לאדם

בפסוק 28. (4 נקודות)

/המשך בעמוד 22/

14. קרא קהלת, א', 9-11; ג', 9-17.

קהלת, א', 9-11

ט מה־שִׁהִיָּה הוּא
י שִׁהִיָּה וּמַה־שִׁנְעִשָׁה הוּא שִׁיעֲשֶׂה וְאִין כָּל־חֲדָשׁ תַּחַת
י' הַשָּׁמַשׁ: יִשְׁדָּבֵר שִׁיאֲמַר רֵאֵה־זֶה חֲדָשׁ הוּא כְּבָר הִיָּה לְעֹלָמִים
יא אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנָיו: אִין זְכָרוֹן לְרֹאשֻׁנִּים וְגַם לְאַחֲרָנִים שִׁהִיָּה
לֹא־יִהְיֶה לָּהֶם זְכָרוֹן עִם שִׁהִיָּה לְאַחֲרָנָה:

קהלת, ג', 9-17

ט מה־יִתְרוֹן הָעוֹשֶׂה בְּאֲשֶׁר הוּא עֹמֵל: רֵאִיתִי אֶת־הַעֲנָנִים אֲשֶׁר
יא נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוּת בּוֹ: אֶת־הַכֹּל עֲשֶׂה יָפָה
בַּעֲתוֹ גַּם אֶת־הָעֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא־יִמָּצֵא
הָאָדָם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עֲשֶׂה הָאֱלֹהִים מִרֹאשׁ וְעַד־סוֹף:
יב יִדְעֵתִי כִי אִין טוֹב בָּם כִּי אִם־לְשִׁמּוֹחַ וּלְעִשׂוֹת טוֹב בַּחֲיִיו:
יג וְגַם כָּל־הָאָדָם שִׁיאֲכַל וְשָׁתָה וְרָאָה טוֹב בְּכָל־עֲמָלוֹ מֵתָה
יד אֱלֹהִים הִיא: יִדְעֵתִי כִי כָל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה
לְעוֹלָם עָלֵיו אִין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אִין לְגָרוֹעַ וְהָאֱלֹהִים עֲשֶׂה
טו שִׁירָאוֹ מִלְּפָנָיו: מַה־שִׁהִיָּה כְּבָר הוּא וְאֲשֶׁר לִהְיוֹת כְּבָר הִיָּה
טז וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת־נִרְדָּף: וְעוֹד רֵאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמַשׁ מְקוֹם
יז הַמִּשְׁפָּט שִׁמָּה הַרְשָׁע וּמְקוֹם הַצֶּדֶק שִׁמָּה הַרְשָׁע: אִמַּרְתִּי אֲנִי
בְּלִבִּי אֶת־הַצִּדִּיק וְאֶת־הַרְשָׁע יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים כִּי־עַתָּה לְכָל־
חֲפֹץ וְעַל כָּל־הַמַּעֲשֶׂה שֵׁם:

א. קרא **קהלת**, ג', 12-13.

(1) מהי ההמלצה של קהלת לאדם על הדרך שעליו לחיות את חייו? (3 נקודות)

(2) האם, לדעת קהלת, כל אדם יכול ליישם המלצה זו? בסס את דבריך על הכתוב.

(3 נקודות)

ב. (1) קרא **קהלת**, א', 9 וכן ג', 14-15.

מהי המסקנה של קהלת בפסוקים אלה? הסבר את הצירוף "והאלהים יבקש

את נרדף" (ג', 15) בהקשר למסקנה זו. (4 נקודות)

(2) קרא **קהלת**, ג', 14-17.

מדרש **קהלת רבה** מביא את הפירוש שלפניך למילה "נרדף":

"לעולם הקדוש ברוך הוא מבקש דמן של נרדפים מן הרודפים".

כיצד המדרש מפרש את המילה "נרדף", ועל מה בפסוקים 16-17 הוא מבסס

את פירושו? (4 נקודות)

נושא בחירה: "חיי הפרט והכלל בראי השירה"

ענה על אחת מהשאלות 15-16.

15. קרא תהלים, מ"ח; איכה, ה', 14-18.

תהלים, מ"ח

א שִׁיר מְזִמּוֹר לְבִנְיָקָן־ח: גָּדוֹל ה' וּמִהֲלָל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
ג הֲרִקְדָּשׁוֹ: יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל־הָאָרֶץ הֲרִצִּיּוֹן יִרְבְּתִי צָפוֹן
ב קָדִית מֶלֶךְ רָב: אֱלֹהִים בְּאַרְמוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב: כִּי־הִנֵּה
ו הַמְלָכִים נֹעֲדוּ עִבְדוּ יַחְדוֹ: הִמָּה רָאוּ בֶן תַּמְהוּ נִבְהִלוּ נִחְפְּזוּ:
ח רַעְדָה אַחֲזָתָם שֵׁם חֵיל כִּי־לָדָה: בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר אֲנִיּוֹת
ט תְּרִשִׁישׁ: כְּאֲשֶׁר שָׁמְעֵנוּ בֶן דָּאִינוּ בְּעִיר־ה' צְבָאוֹת בְּעִיר
י אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנָה עַד־עוֹלָם סִלָּה: דְּמִינוּ אֱלֹהִים חֲסִדָּךְ
יא בְּקֶרֶב הַיִּכְלָךְ: בְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים בֶּן תַּהֲלִתְךָ עַל־קְצוֹי־אָרֶץ צֶדֶק
יב מְלֵאָה יְמִינְךָ: יִשְׁמַח הֲרִצִּיּוֹן תִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
יג מִשְׁפָּטֶיךָ: סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ סָפְרוּ מַגְדְּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבָבָם
טו לַחִילָה פִּסְגּוֹ אַרְמוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יִנְהַגֵּנוּ עַל־מוֹת:

איכה, ה', 14-18

יד זְקִנִים מִשְׁעַר שְׁבָתוֹ בַּחוּרִים מְנַגִּינָתָם: שְׁבַת
טז מְשׁוֹשׁ לִבֵּנוּ נִהַפְךְ לְאַבָּל מְחוּלָנוּ: נִפְלָה עֲטָרַת רֹאשֵׁנוּ
יז אוֹיְנָא לָנוּ כִּי חֲטָאנוּ: עַל־זֶה הָיָה דָּוָה לִבֵּנוּ עַל־אֵלֶּהָ
יח חֲשָׁכוּ עֵינֵינוּ: עַל הֲרִצִּיּוֹן שְׁשִׁמָּם שׁוֹעֲלִים הִלְכוּ־בּוֹ:

א. בשני הכתובים שלפניך נזכר "הר ציון" (**תהלים**, מ"ח, 3, 12; **איכה**, ה', 18).

(1) תאר את מעמדו של הר ציון לפי **תהלים**. בסס את דבריך על הכתובים.

(3 נקודות)

(2) תאר את מצבו של הר ציון לפי **איכה**, וציין מה גרם למצב זה. (4 נקודות)

ב. קרא **תהלים**, מ"ח.

(1) יש הטוענים שבמזמור זה יש רמזים למלחמה המאיימת על ירושלים.

בסס טענה זו על שתי דוגמאות מפסוקים 1-8, והסבר כל דוגמה. (4 נקודות)

(2) במזמור זה בא לידי ביטוי הקשר הקרוב של ה' לעיר ירושלים.

בסס קביעה זו על שלוש דוגמאות מהמזמור, והסבר כל דוגמה. (3 נקודות)

16. קרא קהלת, י"א, 7-10; י"ב, 1-7.

קהלת, י"א, 7-10

ז ומִתּוֹק הָאֹר וְטוֹב לְעֵינַיִם לִרְאוֹת אֶת־
ח הַשֶּׁמֶשׁ: כִּי אִם־שָׁנִים הִרְבֵּה יִחְיֶה הָאָדָם בְּכֻלָּם יִשְׂמַח וְיִזְכֹּר
ט אֶת־יָמָיו הַחֹשֶׁךְ כִּי־הִרְבֵּה יִהְיֶה כָל־שָׁבָא הֵבֶל: שִׂמְחָה בַּחֹר
בִּילְדוּתְךָ וְיִטִּיבְךָ לִבְךָ בַּיָּמִים בַּחֲוִירוֹתֶיךָ וְהִלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבְךָ
ובמראי עיניך וְדַע כִּי עַל־כָּל־אֱלֹהִים יִבְיֹאֵךְ הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט:
י וְהִסֵּר כְּעֵס מִלִּפְנֶיךָ וְהִעֲבֹר רָעָה מִבִּשְׂרֹךְ כִּי־הִילְדוֹת וְהַשְׁחָרוֹת
הֵבֶל:

קהלת, י"ב, 7-1

ז וזִכֹּר אֶת־בּוֹרְאֶיךָ בַּיָּמִים בַּחֲוִירוֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא־יָבֹאוּ א
יָמֶיךָ הָרָעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין־לִי בָהֶם חֶפֶץ: עַד ב
אֲשֶׁר לֹא־תַחֲשֹׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאֹר וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים וְשָׁבוּ
הָעֵבִים אַחֵר הַגֶּשֶׁם: בְּיוֹם שִׁזְעוּ שִׁמְרֵי הַבֵּית וְהַתְּעוּתוֹ ג
אֲנָשֵׁי הַחֵיל וּבְטָלוּ הַטַּחֲנוֹת כִּי מַעֲטוֹ וְחִשְׁכוֹ הָרְאוֹת בְּאֶרְצוֹת:
ד וּסְגְרוּ דְלָתַיִם בַּשּׁוּק בַּשֶּׁפֶל קוֹל הַטַּחֲנָה וִיקוּם לְקוֹל הַצִּפּוֹר
ה וְיִשְׁחֹו כָל־בָּנוֹת הַשִּׁיר: גַּם מִגִּבֹּה יִירָאוּ וְחַתְּחַתִּים בְּדֶרֶךְ
וְנֹאֵץ הַשָּׂקָד וְיִסְתַּבֵּל הַחֲגָב וְתִפֹּר הָאֲבִיוֹנָה כִּי־הִלֵּךְ הָאָדָם
י אֶל־בֵּית עוֹלָמוֹ וְסָבְבוּ בַּשּׁוּק הַסּוֹפְדִים: עַד אֲשֶׁר לֹא־יִרְחֹק יִרְתֵּק
חֶבֶל הַפֶּסֶף וְתִרְצֵן גִּלְתִּי הַזֶּהב וְתִשָּׁבֵר כֹּד עַל־הַמִּבְנוֹעַ וְנִרְצֵן
ז הַגִּלְגֹּל אֶל־הַבּוֹר: וְיֵשֶׁב הָעֶפֶר עַל־הָאָרֶץ כְּשֶׁהִיָּה וְהָרוּחַ
תָּשׁוּב אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה:

א. קרא קהלת, י"א, 7 - י"ב, 4.

בפסוקים אלה קהלת מתאר שתי תקופות חיים – מה הן?

הבא מן הפסוקים שני מאפיינים לכל תקופה, והסבר כל מאפיין (סך הכול – ארבעה מאפיינים).

(8 נקודות)

ב. קרא קהלת, י"א, 9.

(1) יש הטוענים כי בין שני חלקי פסוק 9 יש סתירה. הסבר את הסתירה.

(3 נקודות)

(2) אחרים טוענים כי שני חלקי פסוק 9 דווקא משלימים זה את זה. הסבר את

הפסוק על פי טענה זו. (3 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 28.

נושא בחירה: "חוק וחברה במקרא"

ענה על אחת מהשאלות 17-18.

17. קרא דברים, כ"ד, 19-22; רות, ב', 9-1.

דברים, כ"ד, 19-22

יט
 בִּי תִקְצֹר קִצְיֶיךָ בְּשֹׂדֶךְ וּשְׂכַחַת
 עֹמֶר בְּשֹׂדֶה לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לִגְר לִיתּוֹס וְלֹא־לִמְנָה יִהְיֶה
 כ לִמְעַן יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂה יָדֶיךָ:
 תַּחֲבֹט זִיתְךָ לֹא תִפָּאֵר אַחֲרֶיךָ לִגְר לִיתּוֹס וְלֹא־לִמְנָה יִהְיֶה:
 כט בִּי תִבְצֹר בְּרֹמֶךְ לֹא תַעֲוֹלֵל אַחֲרֶיךָ לִגְר לִיתּוֹס וְלֹא־לִמְנָה יִהְיֶה:
 כב וְזָכַרְתָּ כִּי־עֲבַד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־כֵּן אֲנֹכִי מֵצִוְךָ לַעֲשׂוֹת
 אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה:

רות, ב', 9-1

א וּלְנַעֲמִי מִידַע לְאִשָּׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמִּשְׁפַּחַת מוֹדַע
 ב אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בָּעִז: וַתֹּאמֶר רֹות הַמּוֹאבִיָּה אֶל־נַעֲמִי אֱלֹכָה־
 ג נָא הִשָּׁדֶה וְאַל־קִטְטָה בְּשִׁבְלִים אַחֵר אֲשֶׁר אִמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו
 וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בָתִּי: וְתִלָּךְ וְתִבּוֹא וְתִלְקֹט בְּשֹׂדֶה אַחֲרֵי
 ד הַקּוֹצְרִים וַיִּקֶּר מִקֹּדֶה חֲלֻקַּת הַשָּׂדֶה לְבָעִז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת
 אֱלִימֶלֶךְ: וְהִנֵּה־בָּעִז בָּא מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים ה' ה'
 ה עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִבְרַכְךָ ה': וַיֹּאמֶר בָּעִז לְנַעֲרָה הַנֶּצֶב
 ו עַל־הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת: וַיַּעַן הַנַּעֲרָה הַנֶּצֶב עַל־
 ז הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר נַעֲרָה מוֹאבִיָּה הִיא הַשְּׂבָה עַם־נַעֲמִי מִשְׁדֵּי
 מוֹאב: וַתֹּאמֶר אֶל־קִטְטָה־נָּא וְאֶסְפְּתִי בַעֲמֻרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים
 ח וְתִבּוֹא וְתַעֲמֹד מֵאֲזֵי הַבֶּקֶר וְעַד־עֶתָּה זֶה שְׂבָתָהּ הַבֵּית
 ט מַעֲט: וַיֹּאמֶר בָּעִז אֶל־רֹות הֲלֹא שָׁמַעְתָּ בָתִּי אֶל־תִּלְכִּי
 לְלָקֹט בְּשֹׂדֶה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבֹרִי מִזֶּה וְכִּהִי תִדְבָּקִין עִם־
 ט נַעֲרָתִי: עֵינֶיךָ בְּשֹׂדֶה אֲשֶׁר־יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא
 צוֹיָתִי אֶת־הַנַּעֲרִים לְבִלְתִּי נִגְעַךְ וְצִמְתָּ וְהִלַּכְתָּ אֶל־הַפְּלִים
 וּשְׂתִיתִי מֵאֲשֶׁר יִשְׁאַבּוּן הַנַּעֲרִים:

א. חוקי התורה מדגישים את ההגנה על החלשים בחברה.

(1) בסס טענה זו על שלוש דרישות הנזכרות בקטע **מדברים** שלפניך, והסבר כל

דרישה. (6 נקודות)

(2) קרא **רות**, ב', 1-7.

גם בקטע זה באה לידי ביטוי עזרה לחלשים בחברה.

רות פועלת מכוח חוק מן התורה (שאינו מוזכר בקטע **מדברים**, כ"ד, 19-22

שלפניך), שנועד לעזור לחלשים בחברה.

ציין והסבר את החוק ואת דרך ביטויו בקטע **מרות**. (4 נקודות)

ב. קרא **רות**, ב', 8-9.

בעז נהג בנדיבות רבה כלפי רות.

תאר שני מעשים של בעז המלמדים על נדיבותו הרבה כלפי רות. בסס את

דברייך על הכתוב. (4 נקודות)

18. קרא שמות, כ"א, 14-12, 21-20; חוקי חתים, 4-3.

שמות, כ"א, 14-12

יב
 יג אִישׁ וּמֵת מֵוֹת יוּמָת: וְאִשָּׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אָנָּה לִידֹ
 יד וְשִׁמְתִי לָךְ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה:
 וְכִי־
 יוֹד אִישׁ עַל־דַּעְהוּ לְהַרְגֹוּ בְּעֶרְמָה מֵעַם מִזְבְּחִי תִקְחֶנּוּ
 לְמוֹת:

שמות, כ"א, 21-20

כ
 כא אֹו אֶת־אֲמָתוֹ בְּשֹׁבֵט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ נָקַם יִנָּקַם: אֲךָ אִסְרוּם
 או יוֹמִים יַעֲמֵד לֹא יָקַם כִּי כִסְפוֹ הוּא:

חוקי חתים, 4-3

ח"ח 3:

איש כי יכה איש בן חורין, או אישה בת חורין, ורק ידו שגתה (בשגגה) ומת, יקברנו, ושתי נפשות ייתן תמורתם (2 בני אדם תמורת כל הרוג), ואת משקו ימשכן.

ח"ח 4:

כי יכה איש עבד או אמה, ורק ידו שגתה ומת, יקברנו, ונפש אחת ייתן (תמורת עבד הרוג ייתן בן אדם אחד), ומשקו ימשכן.

א. (1) ציין נקודות דמיון אחת והבדל אחד בין החוקים משמות, כ"א, 14-12, 21-20

ובין חוקי החתים שלפניך. (4 נקודות)

(2) הבא סיבה להבדל שציינת בסעיף א (1). (3 נקודות)

ב. "ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה" (פסוק 13).

(1) אבן-עזרא: "וטעם 'ושמתי לך מקום', הם ערי מקלט".

ש"ל גורדון: "בראשונה היה המזבח, שהרוצח היה אוהז בקרנותיו, למקום מקלט;

ובבואם לארץ הבדילו שש ערי מקלט".

מהו ה"מקום אשר ינוס שמה", על פי כל פרשן? (3 נקודות)

(2) על פי שמות כא, 14-12, מיהו האדם הזכאי "לנוס שמה", ולמי מכוונת

האמירה "מעם מזבחי תִקְחֶנּוּ למוות"? (4 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 32.

נושא בחירה: "המאבק לחברה מוסרית – ערך מרכזי בנבואה"

ענה על אחת מהשאלות 19-20.

19. קרא שמואל ב, י"ב, 10-1; ישעיה, ה', 7-1.

שמואל ב, י"ב, 10-1

וַיִּשְׁלַח ה' אֶת-נָתָן אֶל-דָּוִד וַיֵּבֹא אֵלָיו א
וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁנֵי אַנְשִׁים הָיוּ בְּעִיר אַחַת אֶחָד עֹשֶׂה דָּבָר וְאֶחָד רָאשׁ:
לְעֹשֶׂה דָּבָר הָיָה צֹאן וּבָקָר הִרְבֵּה מְאֹד: וְלָרֹשׁ אֵין-כָּל כִּי אִם-
כִּבְשָׂה אַחַת קִטְנָה אֲשֶׁר קָנָה וַיַּחְיֶה וַתִּגְדַּל עִמּוֹ וְעַם-בָּנָיו
יַחְדוּ מִפֶּתוֹ תֹאכַל וּמִכֶּסֶׁת תִּשְׁתֶּה וּבְחִיקוֹ תִּשְׁכַּב וַתִּהְיֶה-לוֹ
כִּבְתָּ: וַיָּבֹא הֵלֶךְ לְאִישׁ הָעֹשֶׂה וַיַּחְמֹל לַקַּחַת מִצֵּאֲנוֹ וּמִבְּקָרוֹ
לְעִשּׂוֹת לְאִדָּה הַבָּא לּוֹ וַיִּקַּח אֶת-כִּבְשַׁת הָאִישׁ הָרֹאשׁ וַיַּעֲשֶׂה
לְאִישׁ הַבָּא אֵלָיו: וַיַּחֲרֹף דָּוִד בְּאִישׁ מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל-נָתָן
חִי-הֵ' כִּי בֶן-מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת: וְאֶת-הַכִּבְשָׂה יִשְׁלַם
אַרְבַּעַתִּים עֶקֶב אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה וְעַל אֲשֶׁר לֹא-
חָמַל: וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל-דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ כֹּה-
אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי מִשְׁחָתִיךָ לְמַלְךְ עַל-יִשְׂרָאֵל
וְאֲנֹכִי הַצֹּלֵתִיךָ מִיַּד שָׂאוֹל: וְאַתָּה לֹךְ אֶת-בֵּית אֲדֹנֶיךָ וְאֶת-
נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחִיקְךָ וְאַתָּה לֹךְ אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה וְאִם-
מֵעַט וְאִסְפָּה לָךְ כְּהֵנָה וּכְהֵנָה: מִדֹּעַ בֵּזִית וְאֶת-דָּבָר ה'
לְעִשּׂוֹת הָרַע בְּעֵינֶיךָ אֶת אֹרֶיךָ הַחֲתִי הַכִּתִּי בַּחֲרֹב וְאַתָּה
אֲשַׁתּוֹ לַקַּחַת לָךְ לְאִשָּׁה וְאַתָּה הֹלֵךְ בַּחֲרֹב בְּנֵי עַמּוֹן: וְעַתָּה
לֹא-תִסּוֹר חֲרֹב מִבֵּיתְךָ עַד-עוֹלָם עֶקֶב כִּי בִזְתִּנִּי וַתִּקַּח אֶת-
אִשְׁתִּי אֹרֶיךָ הַחֲתִי לִהְיוֹת לָךְ לְאִשָּׁה:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

ישעיה, ה', 7-1

א אֲשִׁירָה נָא לִידֵיָי שִׁירַת דּוֹדִי לְכַרְמוֹ
 ב כֹּרֶם הִיָּה לִידֵיָי בְּקֶרֶן בֶּן־שֹׁמֶן: וַיַּעֲזֹקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וַיַּטְעֵהוּ
 שִׂדְקַ וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכּוֹ וְגַם־יִקְבַּח חֶצֶב בּוֹ וַיִּקּוּ לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים
 ג וַיַּעַשׂ בָּאֲשִׁים: וַעֲתָה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁפָטוּ־נָא
 ד בֵּינִי וּבֵין כְּרַמִּי: מַה־לַּעֲשׂוֹת עוֹד לְכַרְמִי וְלֹא עָשִׂיתִי בּוֹ
 ה מְדוּעַ קוֹוִיתִי לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים וַיַּעַשׂ בָּאֲשִׁים: וַעֲתָה אֹדִיעָה־נָא
 אֶתְכֶם אֶת אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה לְכַרְמִי הִסֵּר מִשׁוּפְתּוֹ וְהִיָּה לְבַעַד
 ו פְּרִץ גִּדְרוֹ וְהִיָּה לְמֶרְמָס: וְאֲשִׁיתָהּ בַּתָּה לֹא יִזְמַר וְלֹא
 יַעֲדֹר וְעֹלָה שְׁמִיר וְשִׁית וְעַל הָעֵבִים אֲצִוָּה מִהַמְטִיר עָלָיו
 ז מָטֶר: כִּי כֹרֶם הִיא עֲבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ יְהוּדָה
 נָטַע שְׁעָשׂוּעִיו וַיִּקּוּ לְמִשְׁפָּט וְהִנֵּה מִשְׁפָּח לְצַדִּיקָה וְהִנֵּה
 צַעֲקָה:

א. בשני הקטעים שלפניך יש שימוש במשל.

(1) הסבר מהי המטרה של השימוש במשל בכל קטע. (6 נקודות)

(2) הסבר כיצד תוכן המשל ואופן הצגתו לדוד (שמואל ב, י"ב, 10-1) סייעו להשגת

המטרה שצינת בסעיף א (1). (4 נקודות)

ב. קרא שמואל ב, י"ב, 4-1.

בפסוקים אלה של המשל מדגיש נתן את העוול שגרם העשיר לרש.

הבא מן הפסוקים שתי דוגמאות לכך, והסבר כל דוגמה. (4 נקודות)

20. קרא עמוס, ה', 21-25; מיכה, ו', 1-8.

עמוס, ה', 21-25

כא שָׁנְאֹתִי מְאֹסָתִי חֲגִיכֶם וְלֹא אֶרְיֹחַ בְּעֶצְרוֹתֵיכֶם: כִּי אִם־תַּעֲלוּ־
 לִי עֲלוֹת וּמִנְחֹתֵיכֶם לֹא אֶרְצֶה וְשִׁלְשָׁם מְרִיאֵיכֶם לֹא אֶבִּיט:
 כב הֲסֹר מַעְלֵי הַמֶּזֶן שְׂרִיךְ וְזִמְרַת נְבִלִיךָ לֹא אֶשְׁמַע: וַיְגַל בַּמִּים
 כה מִשְׁפָּט וַצִּדְקָה בְּנַחַל אֵיתָן: הַזִּבְחִים וּמִנְחָה הַגִּשְׁתֶּם־לִי
 בַּמִּדְבָּר אֲרֻבְעִים שָׁנָה בֵּית יִשְׂרָאֵל:

מיכה, ו', 1-8

א שְׁמַעוּ־נָא אֶת־אֲשֶׁר־הִ' אָמַר קוּם
 ב רִיב אֶת־הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ: שְׁמַעוּ הָרִים אֶת־
 ג רִיב הִ' וְהִאֲתַנֵּם מִסְדֵּי אֲדָמָה כִּי רִיב לִהִ' עַם־עַמּוֹ וְעַם־
 ד יִשְׂרָאֵל יִתְנוּכָח: עַמִּי מִה־עֲשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלַּאתִיךָ עֲנֵה בִּי:
 ה כִּי הֵעֲלִיתִךָ מֵאֲדָמָה מִצִּרִּים וּמִבֵּית עֲבָדִים פָּדִיתִיךָ וְאֶשְׁלַח
 ו לְפָנֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה אֹהֶרֶן וּמֹדִים: עַמִּי זָכַר־נָא מִה־יַּעַץ בָּלָק
 ז מֶלֶךְ מוֹאָב וּמִה־עֲנֵה אֹתוֹ בָּלַעַם בֶּן־בְּעוֹר מִן־הַשִּׁטִּים עַד־
 ח הַגִּלְגָּל לְמַעַן דַּעַת צִדְקוֹת הִ': בְּמַה אֶקְדָּשׁ הִ' אֶבְרָ
 ט לֵאלֹהֵי מְרוֹם הָאֶקְדַּמְנוּ בְּעוֹלוֹת בַּעֲגָלִים בְּנִי שָׁנָה: הִירְצָה
 י הִ' בְּאַלְפֵי אֵילִים בְּרִבְבוֹת נְחֹלֵי־שֶׁמֶן הָאֵתָן בְּכוּרֵי פִשְׁעֵי
 כ פְּרִי בִטְנֵי חֲטָאת נִפְשֵׁי: הִגִּיד לָךְ אָדָם מִה־טוֹב וּמִה־הִ' הִ'
 דוד־שׁ מִמֶּךָ כִּי אִם־עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהִצַּנֵּעַ לִכְתּ
 עַם־אֱלֹהֶיךָ:

א. בשני הקטעים שלפניך מגנים את דרכו של העם לעבוד את ה'.

(1) על פי הקטע **מעמוס**, מהי הדרך של העם לעבוד את ה'? בסס את תשובתך על

שתי דוגמאות מן הקטע, והסבר כל דוגמה. (4 נקודות)

(2) קרא **מיכה**, ו', 6-8.

מיכה פוסל את ההצעות שהעם מעלה בנוגע לדרך לעבוד את אלוהים.

ציין והסבר שתי הצעות של העם, והסבר מה ה' דורש מן האדם. בסס את

דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

ב. קרא **מיכה** ו', 1-5.

בדברי הנביא בנוגע לחסדים ולישועות שעשה ה' לעמו הוא מזכיר את בלעם בן בעור.

מהי הישועה הנקשרת במעשה בלעם? (4 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך